

भक्तीर्दत्त्वा स्वकीयास्तनूर्धनरूपाः स्वीकृतवन्तः । ताश्च विभक्तयः
सूत्रे स्पष्टमुदाहृताः । आग्नाग्नेष्वावग्नेग्निनाग्नेग्निमग्ने इति चतुर्षु
प्रयाजेषु चतस्रो विभक्तीर्ददातीति समिधो अग्न आज्यस्य वियन्तु
तनूनपादग्न आज्यस्य वेत्त्वित्याद्यासु प्रयाजयाज्यासु सम्बुद्ध्यन्ता
अग्निशब्दा आम्नाताः । तेभ्यः पुरस्तात् क्रमेण सम्बुद्धिसप्तमी-
द्वितीयाद्वितीयाविभक्त्यन्ता अग्निशब्दाः प्रयुक्ताः । तेन तृप्ता-
ऽग्निस्तदीयास्तनूर्द्धत्तवान् । अथ ते देवाः सोममन्विष्य लब्ध्वा
तं ताडयित्वा तस्य सकाशात् स्वकीयास्तनूस्तत्तत्क्षणेन सम्य-
गभिज्ञाय यथायथं गृहीतवन्तः । ते च तनुसमाना द्रव्यवि-
शेषा ऐन्द्रवायवादिग्रहा अभवन् । देवैर्गृह्यन्त इति व्युत्पत्त्या
ग्रहनाम सम्पन्नम् । यो यजमानस्तादृशं महिमानं विद्वान्
गृह्णाति तस्यैव ग्रहा यथाशास्त्रं गृहीता भवन्ति ॥

अथ यथोक्तविभक्तिविधिं मनसि निधाय तं विधिमुन्नेतुमु-
पोद्घातमाह । “नानाग्नेयं पुनराधेये कुर्यात् । यदनाग्नेयं
पुनराधेये कुर्यात् । व्यृद्धमेव तत् [२] । अनाग्नेयं वा एतत्
क्रियते । यत्समिधस्तनूनपातमिडो बहिर्यजति” इति । यत्
पुनराधेयं तस्मिन् अनाग्नेयं न कुर्यात् । अतएव सूत्रकारे-
णोक्तम्, सर्वमाग्नेयं भवतीति । अनाग्नेयकरणे पुनराधेयेऽस्य
सम्बुद्धिहेतुत्वं न स्यात् । क्रियते चात्र समिदासु चतुर्षु प्रया-
जेषु अनाग्नेयम् । तन्मन्त्रेषु देवतान्तराणां समिदादीनां
श्रूयमाणत्वात् । सोऽयमाक्षेपरूप उपोद्घातः । अत्र प्रया-
जानां चतुर्णामाग्नेयत्वसम्पादनाय यथोक्तविभक्त्योः कुर्यादिति